

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERAS

Į S A K Y M A S
DĖL VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS PRIE FINANSŲ MINISTERIJOS -
CENTRINIO MOKESČIO ADMINISTRATORIAUS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1997 m. liepos 29 d. Nr. 110
Vilnius

Vadovaudamasis Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsniu,
ĮSAKAU:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos – centrinio mokesčio administratoriaus nuostatus (pridedama).

FINANSŲ MINISTERAS

ALGIRDAS ŠEMETA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos finansų ministro
1997 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 110

VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS PRIE FINANSŲ MINISTERIJOS – CENTRINIO MOKESČIO ADMINISTRATORIAUS NUOSTATAI

BENDROJI DALIS

1. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos – centrinis mokesčio administratorius (toliau – Centrinis mokesčio administratorius) yra valstybės institucija, atskaitinga finansų ministrui.

2. Centrinis mokesčio administratorius yra Valstybinės mokesčių inspekcijos, įsteigtos prie Finansų ministerijos, sistemos dalis.

3. Centrinis mokesčio administratorius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymu, kitais įstatymais, poįstatyminiais aktais bei šiais nuostatais.

4. Centrinis mokesčio administratorius yra juridinis asmuo, turintis savo sąskaitą banke, herbinį antspaudą, naudojasi Valstybinės mokesčių inspekcijos simbolika.

5. Centriniam mokesčio administratoriui pavaldžios ir atskaitingos teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos – vietos mokesčių administratoriai. Centrinis mokesčio administratorius bendradarbiauja bei keičiasi informacija su visais Lietuvos bei užsienio mokesčių administratoriais ir valstybinėmis institucijomis, kurios administruoja mokesčių mokėjimą.

6. Centrinio mokesčio administratoriaus pagrindinė buveinė:
Juozapavičiaus g. 11, 2600 Vilnius.

CENTRINIO MOKESČIO ADMINISTRATORIAUS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

7. Svarbiausi Centrinio mokesčio administratoriaus uždaviniai yra:

7.1. užtikrinti mokesčių ir kitų įmokų surinkimą, jų apskaičiavimą, sumokėjimo bei išieškojimo kontrolę teritorinėse valstybinėse mokesčių inspekcijose;

7.2. organizuoti mokesčių mokėtojų švietimą, teikti viešą informaciją mokesčių mokėtojams mokesčių administravimo klausimais;

7.3. skatinti savanoriškai mokėti mokesčius ir padėti mokesčių mokėtojams vykdyti įstatymus bei poįstatyminius teisės aktus, susijusius su administruojamais mokesčiais;

7.4. organizuoti konfiskuoto, bešeimininkio, valstybės paveldėto, į valstybės pajamas perduoto ir paimto turto bei lobių apskaitą, įkainojimą bei realizavimą;

7.5. užtikrinti informacijos apie mokesčių mokėtojus slaptumą ir saugumą;

7.6. kontroliuoti mokesčių įstatymų pažeidimų tyrimą ir kaltų asmenų patraukimą atsakomybėn.

8. Centrinis mokesčio administratorius, spręsdamas jam pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

8.1. koordinuoja, kontroliuoja bei metodiškai vadovauja teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų darbui;

8.2. kontroliuoja mokesčių mokėtojų, mokesčių ir kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus apskaitą;

8.3. kontroliuoja mokesčių ir kitų įmokų į valstybės (savivaldybės) biudžetą bei fondus apskaičiavimą, sumokėjimą, išieškojimą, taip pat permokų grąžinimą;

8.4. kontroliuoja konfiskuoto, bešeimininkio, valstybės paveldėto, į valstybės pajamas perduoto ir paimto turto bei lobių perėmimą, apskaitą, įkainojimą, saugojimą, realizavimą bei grąžinimą;

8.5. Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, Finansų ministerijos pavedimu leidžia teisės aktus arba rengia jų projektus mokesčių įstatymams įgyvendinti;

8.6. teikia paaiškinimus mokesčių mokėtojams bei teritorinėms valstybinėms mokesčių inspekcijoms mokesčių mokėjimo klausimais;

8.7. rengia ir teikia finansų ministrui mokesčių įstatymų bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektus, kitus pasiūlymus dėl apmokestinimo tvarkos gerinimo;

8.8. pagal savo kompetenciją atlieka kvotą;

8.9. organizuoja, kad mokesčių mokėtojams būtų teikiama vieša informacija, rengia ir leidžia informacinę medžiagą apie mokesčių įstatymus bei kitus teisės aktus mokesčių klausimais;

8.10. sudaro programas ir organizuoja mokesčių mokėtojų švietimą mokesčių įstatymų bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių mokesčių mokėjimo tvarką, klausimais;

8.11. organizuoja Valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojų mokymą (kvalifikacijos kėlimą) pagal tam tikslui parengtas mokymo programas;

8.12. nagrinėja ginčus dėl mokesčių ir dalyvauja teismuose nagrinėjant bylas, kai skundžiami Inspekcijos sprendimai;

8.13. kontroliuoja įsiskolinusių biudžetui mokesčių mokėtojų ir turto paiešką teritorinėse valstybinėse mokesčių inspekcijose;

8.14. dalyvauja rengiant tarptautines dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis ir kontroliuoja tarptautinių sutarčių vykdymą;

8.15. atlieka kitas įstatymuose ir poįstatyminiuose aktuose nustatytas funkcijas.

CENTRINIO MOKESČIO ADMINISTRATORIAUS TEISĖS

9. Centrinis mokesčio administratorius, vykdydamas savo funkcijas, turi teisę:

9.1. atlikti mokesčių mokėtojų patikrinimą bei pakartotinį patikrinimą (kontroliuojant teritorines valstybines mokesčių inspekcijas), tikrinti asmens veiklai naudojamus materialinius techninius išteklius bei pagamintą produkciją. Inspekcija šią teisę turi ir tais atvejais, kai mokesčio mokėtojas veiklai bei pajamoms gauti (uždirbti) naudoja gyvenamąsias patalpas ir kitus objektus;

9.2. gauti iš įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitų asmenų, įskaitant bankus ir kitas kredito bei finansų įstaigas, pareigoms atlikti reikalingas žinias bei dokumentų nuorašus apie juridinio, fizinio asmens ar neturinto juridinio asmens teisių asmens turtą bei pajamas;

9.3. pagal paėmimo aktą paimiti laikinai – iki 30 dienų – mokesčio mokėtojo dokumentus, kurie reikalingi mokesčio apskaičiavimo teisingumui nustatyti, užantspauduoti dokumentų, vertybinių popierių, pinigų ir materialinių vertybių saugojimo vietas, daryti dokumentų kopijas arba išrašus, daryti žymas mokesčio mokėtojo dokumentuose, siekiant išvengti jų klastojimo;

9.4. duoti mokesčio mokėtojui privalomus vykdyti nurodymus apskaitos tvarkymo mokesčio ir kitų įmokų apskaičiavimo bei mokėjimo į valstybės (savivaldybės) biudžetą klausimais;

9.5. kontroliuoti teritorinėse valstybinėse mokesčių inspekcijose mokesčių ir su jais susijusių sumų išieškojimą ne ginčo tvarka iš asmenų sąskaitų bankų įstaigose;

9.6. duoti nurodymus bankų įstaigoms nutraukti pinigų išdavimą bei pervedimą iš įmonių sąskaitų, jeigu jos nustatytu laiku valstybinei mokesčių inspekcijai nepateikė mokesčio deklaracijų ir kitų įmokų į biudžetus apskaičiavimų, jeigu trukdo atlikti patikrinimą arba jei tikrinimo metu buvo nustatyti pajamų slėpimo ar neteisingo mokesčių apskaičiavimo faktai;

9.7. surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus bylose, kurios pagal įstatymą priskirtos mokesčio administratoriaus kompetencijai, ir perduoti nagrinėti teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai;

9.8. atlikti arba pareikalauti, kad kitos kompetentingos institucijos atliktų kontrolinius matavimus, materialinių vertybių inventorizacijas ir kitus faktinius tikrinimus;

9.9. reikalauti iš mokesčių mokėtojų, kad būtų sutvarkyta buhalterinė apskaita;

9.10. laikinai sustabdyti asmenų veiklą, leidimo (licencijos) verstis veikla galiojimą bei eksporto ir importo procedūras, jeigu vengiama Inspekcijai pateikti dokumentus, susijusius su

mokesčio apskaičiavimu ir sumokėjimu, arba jeigu yra padaryta kitų mokesčių įstatymų pažeidimų, kurie yra išvardyti Mokesčių administravimo įstatymo 47, 48 ir 49 straipsniuose;

9.11. įstatymų nustatyta tvarka skirti ekonomines sankcijas (baudas ir delspinigius), numatytas mokesčių įstatymuose;

9.12. reikalauti iš įmonių, įstaigų, organizacijų vadovų pašalinti aplinkybes ir sąlygas, trukdančias Inspekcijai tinkamai atlikti pareigas;

9.13. atidėti iki 1 metų patikrinimų metu priskaičiuotų delspinigių, paskirtų baudų, išimtiniais atvejais mokesčių mokėjimą, spręsti mokesčių grąžinimo, mokestinės paskolos sutarčių sudarymo, nutraukimo, vykdymo klausimus;

9.14. savarankiškai pasirinkti tikrintinus mokesčių mokėtojus, nustatyti tikrinimo mastą ir laiką bei pavesti atlikti patikrinimą teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai;

9.15. skirti baudas banko (kredito) įstaigoms, nevykdančioms mokesčio administratoriaus nurodymo ne ginčo tvarka nurašyti pinigų sumas;

9.16. Mokesčių administravimo įstatymo nustatytais atvejais ir Vyriausybės nustatyta tvarka apmokestinti mokesčio mokėtoją, taikant netiesioginius apmokestinimo metodus bei tai pavesti atlikti teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai;

9.17. atleisti mokesčių mokėtojus nuo delspinigių ir baudų mokėjimo įstatymų ir poįstatyminių teisės aktų nustatyta tvarka;

9.18. atnaujinti mokesčio mokėtojo skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias centrinis mokesčio administratorius pripažįsta svarbiomis;

9.19. naudotis kitų įstatymų ir teisės aktų suteiktomis teisėmis.

10. Centrinis mokesčio administratorius išvardytas teises turi mokesčio mokėtojo ir mokestį išskaičiuojančio asmens atžvilgiu.

11. Centrinis mokesčio administratorius ar jos pareigūnas, įgyvendindamas jam suteiktas teises ir funkcijas, savo veiksmus įformina nustatytų formų sprendimais.

CENTRINIO MOKESČIO ADMINISTRATORIAUS DARBO ORGANIZAVIMAS

12. Centriniam mokesčio administratoriui vadovauja viršininkas, kurį skiria ir iš pareigų atleidžia Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas finansų ministro teikimu. Centrinio mokesčio administratoriaus viršininkas atskaitingas finansų ministrui. Kai viršininko nėra, laikinai jį pavaduoja vienas iš pavaduotojų.

13. Centrinio mokesčio administratoriaus viršininkas:

13.1. vadovauja Centrinio mokesčio administratoriaus darbui ir atsako už tai, kad Centrinis mokesčio administratorius spręstų jam pavestus uždavinius bei vykdytų funkcijas. Centrinio mokesčio administratoriaus viršininkas vadovauja Centrinio mokesčio administratoriaus struktūriniais padaliniais tiesiogiai ar per savo pavaduotojus;

13.2. užtikrina, kad būtų laikomasi įstatymų ir vykdomi kiti teisės aktai;

13.3. tvirtina teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos tipinius nuostatus;

13.4. leidžia įsakymus ir įsakymais patvirtintus kitus teisės aktus, tikrina, kaip jie vykdomi. Prireikus leidžia kartu su kitomis valstybės institucijomis bendrus įsakymus arba įsakymu patvirtintus kitus teisės aktus;

13.5. teikia finansų ministrui Valstybinės mokesčių inspekcijos veiklos ataskaitas ir finansų ministro reikalavimu atsiskaito už savo veiklą;

13.6. tvirtina reikalavimus, pagal kuriuos parenkami Valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojai, taip pat procedūras, kuriomis remiantis darbuotojai gali būti skiriami į aukštesnes pareigas bei didinami jų atlyginimai;

13.7. tvirtina mokesčių mokėtojų švietimo programas;

13.8. nustato Centrinio mokesčio administratoriaus viršininko pavaduotojų kompetenciją;

13.9. sudaro sandorius Centrinio mokesčio administratoriaus vardu arba tai atlikti įgalioja Inspekcijos darbuotojus;

13.10. suderinęs su finansų ministru, tvirtina Centrinio mokesčio administratoriaus struktūrą;

13.11. teikia finansų ministrui tvirtinti teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų skaičių bei jų veiklos zonas;

13.12. tvirtina metodinius nurodymus ir rekomendacijas dėl teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų struktūros;

13.13. tvirtina Centrinio mokesčio administratoriaus struktūrinių padalinių nuostatus bei darbuotojų pareigines instrukcijas;

13.14. tvirtina, neviršydamas nustatytojo metinio darbo užmokesčio fondo, Centrinio mokesčio administratoriaus išlaidų sąmatą ir etatų sąrašą, tvirtina teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų išlaidų sąmatą;

13.15. teikia finansų ministrui skirti ir atleisti teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų viršininkus, taip pat priima ir atleidžia Centrinio mokesčio administratoriaus darbuotojus;

13.16. nustato Centrinio mokesčio administratoriaus darbuotojams tarnybinį atlyginimą, skiria darbo užmokesčio priemokas, priedus bei premijas, teikia finansų ministrui pasiūlymus dėl teritorinių valstybinių mokesčių inspekcijų viršininkų darbo užmokesčio dydžių;

13.17. tvirtina Valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo programas;

13.18. vykdo kitas jam priskirtas funkcijas.

14. Centrinio mokesčio administratoriaus viršininko pavaduotojai tiesiogiai vadovauja priskirtiems struktūriniais padaliniais.

15. Centrinio mokesčio administratoriaus viršininko pavaduotojai yra tiesiogiai pavaldūs Centrinio mokesčio administratoriaus viršininkui.

16. Centrinį mokesčio administratorių sudaro struktūriniai padaliniai (skyriai), kurie savo veikloje vadovaujasi Centrinio mokesčio administratoriaus viršininko patvirtintais atitinkamo struktūrinio padalinio (skyriaus) nuostatais.

DARBUOTOJŲ PRIĖMIMO Į DARBĄ TVARKA

17. Centrinio mokesčio administratoriaus darbuotojai, priklausantys „B“ lygio valdininkų kategorijai, į darbą priimami viešo konkurso arba kvalifikacinio egzaminavimo tvarka. Kiti darbuotojai priimami Darbo sutarties įstatymo nustatyta tvarka.

DARBO APMOKĖJIMO TVARKA

18. Centrinio mokesčio administratoriaus darbuotojų darbo apmokėjimo tvarką bei sąlygas nustato įstatymai, Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai.

LĖŠŲ ŠALTINIAI IR JŲ NAUDOJIMO TVARKA

19. Centrinis mokesčio administratorius finansuojamas iš valstybės biudžeto.

20. Biudžetinės lėšos naudojamos Centriniam mokesčio administratoriui išlaikyti, sąmatoje nurodytoms priemonėms finansuoti.

21. Centrinis mokesčio administratorius gali turėti nebiudžetinių lėšų. Nebiudžetinės lėšos naudojamos įstatymų ir poįstatyminių aktų nustatyta tvarka.

FINANSINĖS VEIKLOS KONTROLĖ

22. Centrinio mokesčio administratoriaus finansinės veiklos kontrolę vykdo Valstybės kontrolė ir kitos institucijos įstatymų nustatyta tvarka.

BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

23. Centrinis mokesčio administratorius gali būti reorganizuojamas ir likviduojamas įstatymų nustatyta tvarka.
